

MÉRTÉK MÉDIAOMBUDSMAN

Soros György „Soros-tervvel” kapcsolatos
megszólásának megjelenése az online médiában

Az elemzést készítette
Katus Eszter.

2018. január

Tartalom

AZ ELEMZÉS CÉLJA.....	2
1. A TÉMA ÉLETÚTJA AZ ONLINE MÉDIÁBAN, TARTALMI VIZSGÁLAT, A FORRÁSOK KEZELÉSE.....	4
2. ÚJSÁGÍRÓI ESZKÖZÖK.....	10
3. ÖSSZEGZÉS	12
MELLÉKLET: SOROS GYÖRGY MEGSZÓLAL A SOROS-TERV KAPCSÁN	15

AZ ELEMZÉS CÉLJA

A kutatás témája:	Soros György megszólal a „Soros-terv” kapcsán
A kutatás célja:	A kormány nemzeti konzultációt folytatott arról, hogy a magyar emberek mit gondolnak a „Soros-tervről”. A konzultációs lap hat állítást tartalmazott, amelyeket Soros György sokáig nem kommentált. 2017. november 20-án aztán közleményt adott ki, és tételesen cáfolta az íven szereplő állításokat. Az elemzés azt vizsgálja, hogyan adott erről hírt kilenc magyar online médium.
Vizsgált médiumok:	<ul style="list-style-type: none">- 24.hu- 444.hu- 888.hu- HVG.hu- index.hu- mno.hu- origo.hu- alfahir.hu- zoom.hu
Vizsgált időszak:	2017.11.20-2017.11.24.
Az alaphír:	A kormány nemzeti konzultációt folytatott arról, hogy a magyar emberek mit gondolnak a „Soros-tervről”. A konzultációs lap hat állítást tartalmazott, amelyeket Soros György 2017. november 20-án tételesen cáfolt.

A téma „életútjának” főbb állomásai:

- 2017.11.20.** Soros György közleményt ad ki a nemzeti konzultációval kapcsolatban, amit Soros alapítványai, az Open Society Foundations (OSI) és a Nyílt Társadalom Alapítvány kezd terjeszteni. Megjelenik egy Soros-interjú a Financial Times-ban. A Nyílt Társadalom Alapítvány szóvivője, Csontos Csaba nyilatkozik a 168 órának a nyilatkozattal kapcsolatban. Gulyás Gergely, a Fidesz frakcióvezetője reagál Soros közleményére, valamint felszólal napirend előtt Németh Szilárd (Fidesz) is.
- 2017.11.21.** Soros György videóban üzen, ezt az RTL Klub híradója adja le. Nyilatkozik Budai Gyula, fideszes parlamenti képviselő. Még aznap este Csontos Csaba, a Nyílt Társadalom Alapítvány szóvivője a Hír TV műsorában bejelenti, hogy Soros György ellenkampányt indít.
- 2017.11.22.** Az ellenkampány hírére reagálva Puskás Imre, a Fidesz szóvivője sajtótájékoztatót tart. Emellett Dömötör Csaba, a Miniszterelnöki Kabinetiroda parlamenti államtitkára az egyik közösségi oldalon bejelenti, hogy a nemzeti konzultáció rekordot döntött, már több mint 1,7 millióan mondták el véleményüket a Soros-tervről.
- 2017.11.23** Szijjártó Péter külgazdasági és külügyminiszter interjút ad a Magyar Hírlapnak a Soros-tervről. Bakondi György azt nyilatkozza a Kossuth rádióban, hogy egyelőre nem épül több kerítés. Halász János, a Fidesz-frakció szóvivője bejelenti, hogy a Fidesz a nemzeti konzultáció határidejének kitolására kéri a kormányt. Csontos Csaba, a Nyílt Társadalom Alapítvány szóvivője a Zoomnak adott interjújában bejelenti, hogy mégsem indítanak ellenkampányt.
- 2017.11.24.** Hadházy Ákos, az LMP társelnöke a Facebookon számol be arról, hogy látta a visszaküldött konzultációs íveket, és az egész egy nagy kamunak tűnik, hiszen még nyilvántartás sincs. Dömötör Csaba, a Miniszterelnöki Kabinetiroda parlamenti államtitkára interjút ad a 888-nak az országot ért Soros támadásról. Hidvéghi Balázs, a Fidesz kommunikációs igazgatója sajtótájékoztatót tart a Soros-tervről, és hogy Soros György mindenkit mozgósít az ország ellen.

1. A TÉMA ÉLETÚTJA AZ ONLINE MÉDIÁBAN, TARTALMI VIZSGÁLAT, A FORRÁSOK KEZELÉSE

A vizsgált időszakban a megnevezett 9 portál összesen 65 cikket jelentetett meg.

2017. november 20.

A kormány október 9-én készített és postán 8 millió választópolgárnak kiküldött konzultációs íve szerint létezik egy „Soros-terv”, amely azt akarja elérni, hogy Brüsszel egymillió migránst telepítsen Európába, hogy Magyarország bontsa le a határra épített kerítést, hogy a tagállamok fizessenek minden bevándorlónak 9 millió forint segélyt, illetve, hogy az európai kultúra háttérbe szoruljon, és a menekültek enyhébb büntetést kapjanak a bűncselekményekért. A kormány a magyar emberek véleményét kérte ki mindezzel kapcsolatban.

Soros György, magyar származású amerikai üzletember sokáig nem kommentálta a nevével „fémjelzett” konzultációs ív tartalmát, de végül 2017. november 20-án közleményt adott ki, amelyben tételesen cáfolta a kormány állításait. A közleményről egy videó is beszámolt az Open Society Foundations (OSI) Facebook-oldalán, valamint egy telefoninterjú is megjelent Sorossal a brit gazdasági napilap, a Financial Times online felületén is.

A közleményben olvasható cáfolatokat a következő független/baloldali/ellenzéki portálok hozták le aznap: 24.hu, 444.hu (amely a 168 órára hivatkozott), HVG.hu (megemlítve a Financial Times cikkét is), az index.hu (ők az OSI-től kapták meg a közleményt), valamint az mno.hu (ők az Indexet hivatkozták meg, valamint idéztek a Financial Times anyagából is az MTI-re hivatkozva, amely arról számolt be, hogy Soros György a lapnak elmondta, eddig tartózkodott attól, hogy nyilvánosan kommentálja Orbán Viktor támadásait, ám most úgy érzi meg kell szólalnia, mert félti az általa támogatott civil szervezetek biztonságát). A zoom.hu, hasonlóan a 444-hez, az Indexhez és a HVG-hez, nemcsak a cáfolatokat mutatta be, de idézte a közlemény első felét is, amely bemutatja magát Soros Györgyöt, valamint az alapítványait és a vállalkozó eddig Magyarországra küldött támogatásait is. A [cikk](#) kiemelte a levélből, hogy „Miközben Magyarország egészségügyi és oktatási rendszere aggasztó állapotban van és a korrupció mindent áthat, a jelenlegi kormány külső ellenséget kreál, hogy ezekről a problémákról elvonja állampolgárai figyelmét. A kormány Soros Györgyöt választotta ki erre a célra, és nagyszabású Soros-ellenes médiaháborút indított, amelynek költsége több tízmillió euróra rúg az adófizetők pénzéből, felszítja az iszlámmellenes hangulatot és olyan antiszemita szöfordulatokat használ, amelyek az 1930-as éveket idézik.”

A jobboldali Alfahír a Financial Times telefoninterjúból idézett Sorostól, aki aggodalmát fejezte ki az általa finanszírozott civil szervezetek biztonságáért. Emellett a lap utalt a közleményre is, amit be is linkelt.

A kormányközeli Origo adta ki az egyik leghosszabb anyagot, „Soros György megfenyegette Magyarországot és összevissza hazudik” címmel. A cikk szerint Soros, a tőzsdespekuláns, támadást indított az ország ellen, letagadja korábbi állításait és álszent kijelentéseket tesz. A cikkben azt állították, hogy Soros diktál az Európai Parlamentnek, mert szövetségesei vannak ott – az erről szóló részhez egy linket is csatoltak, amely a Nézőpontok blog egyik bejegyzéséhez visz. Az írás semmit sem közöl Soros nyilatkozatából, nem is linkeli be, csak a vállalkozó korábban tett nyilatkozatait idézi fel.

Azokat, amelyeket a konzultációs ív is tartalmaz. A lap saját állításai alátámasztására többnyire külföldi médiumokat idéz, így pl. a Die Weltet.

A szintén kormányközeli 888.hu az Origo ellenpéldájaként a legrövidebb anyagot jelentette meg „Soros György aggódik” címmel. A cikk egyetlen mondatot idézett Sorostól, mindenféle bevezető, magyarázat, vagy további okfejtés nélkül. Az anyag összesen két mondatból állt.

A nap folyamán több cikk is megjelent még, ennek egyik oka, hogy a Soros féle Nyílt Társadalom Alapítvány szóvivője, Csontos Csaba nyilatkozott a 168 órának azzal kapcsolatban, miért most szólalt meg Soros az ügyben. A lap interjújának részleteit több médium is átvette, így a 24.hu és a 444. A cikkekben elhangzott, hogy Soros amiatt aggódik, hogy az általa támogatott szervezeteket titkosszolgálati módszerekkel figyeli meg az állam, és a szervezetek után azok vezetőit is üldözni fogják. A HVG szerkesztőségénél november 20-án a gyermekjogok nemzetközi napja miatt egy rovatot gyerekek írtak, így tőlük kérte meg, ki az a Soros György. A cikk a gyerekek válaszait idézte, amelyek szerint Soros többek között „politikus”, „milliomos”, „be akarja engedni a migránsokat” és „veszélyes a terve”.

Közben az MTI kiadott egy hírt, amelyben Gulyás Gergely, a Fidesz frakcióvezetője reagált Soros interjújára. Eszerint „Soros György a nemzeti konzultációt támadva vádaskodik, fenyeget, rágalmakat fogalmaz meg, és tagadja azt a "Soros-tervet", amelyben ő maga tett konkrét javaslatokat a migránsok betelepítésére, a migráció legalizálására.” Valamint befolyásolja az EP-t, és civil szervezeteken keresztül akarja lejártni Magyarországot. A „frontális támadásról” az Origo is beszámolt egy hosszú cikkben az MTI anyaga alapján.

A 24.hu is hírt adott Gulyás sajtótájékoztatójából egy rövid cikkben, a fenti mondatokat idézve. Szintén a 24.hu számolt be arról is, hogy Németh Szilárd fideszes képviselő napirend előtti felszólalásában azt hangoztatta, hogy a „Soros-terv mégiscsak létezik, ezt fogadta el az Európai Parlament. Szerinte az EP döntése korlátok nélküli kvótarendszert ír elő, esetleges büntetésekkel.” Sőt, Soros maga is kitöltötte a konzultációs ívet. A lap kitért arra is, hogy a fideszes politikus beszéde közben az LMP-s Szél Bernadett és Hadházy Ákos két A4-es lapon azt tartotta a magasba: „Hazudik”.

A HVG ugyancsak írt Gulyás és Németh felszólalásáról, hasonlóan a 24.hu-hoz. Bár egyik lap sem jelölt meg forrást, mivel a két cikk szövege szinte szó szerint megegyezik, feltételezhető, hogy vagy egymástól vették át, vagy az MTI adott ki anyagot az ülésen történetről, amit aztán szó szerint idéztek.

Az Index is beszámolt a Fidesz reakciójáról, valamint összefoglalta a nap eddigi eseményeit.

2017. november 21.

Az RTL Klub interjút kért Soros Györgytől, amire egy videó üzenetet kaptak válaszként. Már a híradó beharangozójáról, és az abból bemutatott rövid részletről is beszámoltak a következő médiumok: 24.hu, 444, Alfahír, Index, Zoom.

A HVG aznap jelentette meg az első véleménycikket a témában, amely arra világított rá, hogy a választási kampányoknak mindig vannak szimbolikus ügyei, de olyanok, amelyek a valósággal foglalkoznak. Ez pedig (ti. a Soros-háború) egy nem létező dolog, mégis a kormánypárti újságok címlapjain szerepel. A cikknek nevesítve volt a szerzője – ez volt az első ilyen alkalom.

A 888.hu és az Origo is újra beszámolt arról, hogy Soros György „frontális támadást” indított hazánk ellen. A cikkek alapja az az MTI anyag volt, amely Budai Gyula fideszes parlamenti képviselő beszédét idézte. A politikus ebben azt fejtette ki, hogy Brüsszel „Soros kottájából játszik”, amelyhez itthon a Momentum is asszisztál. Bár az ellenzék lebontaná a kerítést, a kormány meg fogja védeni az országot.

Az Origo később kiadott még egy cikket, amelyben ismét arra helyezték a hangsúlyt, hogy Soros saját magát cáfolja meg, folyton hazudik, és a politico.eu-n található, befolyásos nőket tartalmazó listán két olyan név is szerepel, amely Soroshoz köthető. Ez pedig bizonyítja, hogy Soros rajtuk keresztül is befolyásolja Brüsszelt.

Az RTL Klub esti híradójáról – amelyben a csatorna közzétette a Soros György által nekik küldött videóüzenet hosszabb, de szerkesztett változatát – a 24.hu és a HVG számolt be. A felvétel lényege az volt, hogy Soros tragédiának tartja a magyar kormány tevékenységét, aggódik a magyarokért, és továbbra is mindent megtesz azért, hogy támogassa a magyar népet, valamint, hogy megvédje alapítványai munkatársait. *„A nemzeti konzultáció a szándékos kiforgatása az én nyilvánosan megjelent véleményemnek”* - idézett a beszédből a [24.hu](https://www.24.hu), amely a videót is beágyazta. Ugyanígy tett egyébként a HVG is.

Még aznap este a Hír TV Egyenesen című műsorában Csontos Csaba, a Nyílt Társadalom Alapítvány szóvivője bejelentette, hogy Soros György ellenkampányt indít, hogy tájékoztassa a lakosságot, mi az igazság vele kapcsolatban. Erre másnap, azaz november 22-én reagáltak az online médiumok.

2017. november 22.

A 24.hu, a 444, a HVG, az Index, és az Alfahír is beszámolt arról, hogy Soros ellenkampányt indít, mert tisztázni akarja magát és az alapítványainak működését is, illetve, felhívni az emberek figyelmét arra, hogy a kormány csak el akarja terelni a figyelmüket a valódi problémákról. Mindegyik médium meghívta a Hír TV-t forrásként. Az Alfahír emellett [véleményt](#) is megfogalmazott Soros lépésével kapcsolatban: „ha megindul Soros ellenpropagandája, belemegy abba a játékba, amit a kormány kezdettől fogva igyekezett kiprovokálni. Vagyis az elkövetkezendő hónapok semmi másról nem fognak szólni, mint Soros György és egykori tanítványai háborújáról, miközben valóban elsikkadhatnak az ország valódi problémái, illetve a Fidesz kudarcos kormányzása” – mutatott rá a portál.

A 24.hu és a HVG egy Die Welt cikket is bemutatott, amely azt boncolgatta, vajon miért indított hecckampányt az Orbán kormány Sorossal szemben. A cikk [a HVG szerint](#) arra jutott, hogy azért, mert „Soros György a Nyílt Társadalom Alapítványon keresztül évtizedek óta támogatja a demokratikus és emberi jogi mozgalmakat, és emiatt összetűzésbe keveredett a szabadon választott, de egyre inkább tekintélyuralmi módon kormányzó magyar kormányfővel”. Mindkét portál kiemelte, hogy a Die Welt újságírója szerint „a Soros elleni kampány a harmincas évek propagandájára emlékeztet, és antiszemita gondolkodásmóddal vádolják Orbánt”.

A 24.hu arról is hírt adott, hogy Dömötör Csaba, a Miniszterelnöki Kabinetiroda parlamenti államtitkára az egyik közösségi oldalon bejelentette, hogy a nemzeti konzultáció rekordot döntött, már több mint 1,7 millióan mondták el véleményüket a Soros-tervről.

Az ellenkampány hírére a Fidesz sajtótájékoztatót tartott. Puskás Imre szóvivő itt [elmondta](#), „Soros igyekszik magát a magyar nép nagy barátjának feltüntetni, miközben kárt okoz, rombol és magyar családok százezreit hozta nehéz helyzetbe.” Példaként említette, hogy Soros a „gazdasági válság mélypontján intézett támadást a legnagyobb hazai bank, az OTP ellen, amit tőzsdei manőverekkel igyekezett gyengíteni arra játszva, hogy jelentős haszonra tegyen szert. Ezzel a spekulációval több százmillió hasznot ért el, miközben óriási kárt okozott a pénzügyi intézetnek és veszélybe sodorta a devizahiteles családokat. A milliárdos minden vagyonát, hatalmát, befolyását népek és országok meggyengítésével, tönkretételével érte el – mondta a szóvivő.”

Az MTI által kiadott anyagot lehozta a 24.hu, a 888.hu és az mno.hu. Utóbbi megemlítette azt is, hogy „a kormánypárt felkészült az ellenzék és a Soros-alapítványok elleni – egyelőre csak kommunikációs – offenzívára. Ennek része az is, hogy a Fidesz-frakció betárazott a Soros György életéről szóló kötetből, Andreas von Rétyi könyvét 13 millió forintért, 5000 példányban vásárolták meg a Pesti Srácokat is fenntartó GerillaPress Lapkiadó és Média Tanácsadó Kft.-től. A könyveket a frakció az egyéni választókerületi képviselőknek osztotta ki, talán azért, hogy felkészülhessenek az „ellenség” praktikáiból.”

Az Origo november 22-én írt [először](#) arról, hogy Soros be akar avatkozni a választásokba. Igaz, az nem derült ki, hogy pontosan milyen módon. „Korábban is mutatkoztak jelei, hogy a bevándorláspárti tőzdespekulánst nem hagyja hidegen, hogy mi történik Magyarországon. Most azonban ez teljesen nyilvánvalóvá vált: az országokat bedöntő üzletember neki lát megmagyarázni tervét, és pénzt nem kímélve, tájékoztató kampányt indít saját magáról. Mindezt azért, mert rosszul esik neki, hogy „civil society-einek” a tevékenységét bírálókat érte. A rendszerváltás utáni Magyarországon először fordul elő, hogy nyíltan próbálnak külföldről beavatkozni a magyar választásokba.”

2017. november 23.

Szijjártó Péter külgazdasági és külügyminiszter interjút adott a Magyar Hírlapnak. Ebben leszögezte, hogy „a kormány pontosan tudja, mit akar Soros György: az illegális bevándorlókat be akarja hozni Európába.” Az interjúból a 24.hu, a 888.hu és a HVG idézett.

A Zoom-on véleménycikk jelent meg azzal kapcsolatban, hogy Soros nem tűnik ördögnek, de megszólalásával újabb muníciót adott a kormánynak.

A 24.hu hírt adott arról, hogy az LMP ifjúsági szervezete „leleplezte a Soros-tervet”. Miután hiába várták Szél Bernadett (LMP) közadat-igénylésére a választ, hogy pontosan milyen dokumentumban található és miről szól a Soros-terv, ők maguk hozták létre a sorosterv.com-ot, amelyen azok a problémák olvashatók, amiket az Orbán kormány a „Soros-tervvel” akar elfedni.

A 888.hu volt a legaktívabb november 23-án, összesen hét cikket hozott le Soros Györggyel kapcsolatban. Az egyik írás arra mutat rá, hogy miközben Soros tagadja, hogy migránsokat akar telepíteni Európába, addig egy hozzá köthető szervezet, az International Rescue Committee (IRC) elnöke, David Miliband azt nyilatkozta, hogy Brüsszelnek öt év alatt 540 ezer menekültet kellene áthelyeznie Európába. Egy másik cikk arra hívta fel a figyelmet, hogy Sorost a Twitter-bejegyzése alatt, amely Magyarországról szól, „szétszedték” a követői. A lap idézett is pár kommentet, amelyek szerint Soros maga az Antikrisztus, hogy gonosz, és hogy senki nem hisz már neki. Egy harmadik anyag [véleménycikk](#) arról, hogy „Soros kijött a fényre”, megtette a „coming out”-ot, és „Beismerte,

hogy nem tetszik neki, amit Magyarország kormánya csinál, nem tetszik neki, ahogy Magyarország kormánya a migrációhoz viszonyul, és minden tőle telhetőt meg fog tenni azért, hogy a Fidesz-kormányt megbuktassa. Ezek a tények.” A publicisztika emellett rámutat, hogy Soros fél, hogy kiderül az igazság, valamint arra, hogy a liberálisok meghamisítják a történelmet. A cikk az MSZP kormányzásra is utalt, hogy ők is hazudtak, mégis kiderült az igazság. A negyedik cikk mindössze egy mondat volt, ami azt tudatta, hogy Soros is kitöltötte a nemzeti konzultációt. Az ötödik szintén egy véleménycikk volt arról, hogy ha már az ellenzék szerint a Soros-terv nem valós probléma, akkor lehet beszélni egy valósról, ami nem más, mint az ellenzék gyengesége és képtelensége a kormányzásra.

Napközben Halász János, a Fidesz-frakció szóvivője bejelentette, a Fidesz arra kéri a kormányt, hogy a nagy sikerre való tekintettel hosszabbítsa meg a nemzeti konzultáció határidejét. Erről az MTI adott ki anyagot, amit átvett a 444.hu (hivatkozással) és a 888.hu (hivatkozás nélkül). Ezzel nagyjából párhuzamosan Bakondi György, a miniszterelnök belbiztonsági főtanácsadója is megszólalt a Kossuth Rádió 180 perc című műsorában – ő azt jelentette be, hogy az ország egyelőre nem épít több kerítést a határra. Hozzátette, Soros György célja a kormány megbuktatása a magyar migrációs politika megváltoztatása érdekében. A rádiós interjúból vett részleteket az MTI hozta le, ahonnan az Origo is átvette az információt. A HVG is beszámolt Bakondi beszédéről, az MTI-re, az M1 műsorára és a Kossuth Rádióra hivatkozva.

Az mno.hu véleménycikket jelentetett meg, amelynek szerzője egy akadémikus, a Stádium 28 Kör tagja, volt fideszes. Az írás azt taglalta, hogy a kormány nem valós sikerekkel akar választásokat nyerni, hanem a Soros elleni kampánnyal. Mindezzel egyre inkább eltávolodnak a demokratikus alapelvektől – hangsúlyozta a szerző.

Délután Csontos Csaba, a Nyílt Társadalom Alapítvány szóvivője a Zoomnak adott interjújában bejelentette, hogy mégsem indítanak ellenkampányt, mert a pénzt inkább hasznosabb dolgokra költik (pl. egészségügy, oktatás stb.) A bejelentést – bár fontos momentum volt – csak a 24.hu vette át, meghivatkozva a Zoomot.

2017. november 24.

Az utolsó vizsgált napom mindössze öt cikk jelent meg a témában: kettő a 888-on, illetve egy-egy az Origon, az Indexen és a HVG-n.

A HVG arról írt, hogy Hadházy Ákos, az LMP társelnöke kiharcolta, hogy megnézhesse a visszaküldött konzultációs íveket. Mindössze 15 percet kapott erre mindenhol. Azt tapasztalta, hogy a látott dobozokban maximum 900 ezer ív férhet el, de mivel semmiről nincs vezetve semmilyen nyilvántartás, senki nem tudhat pontos számokat. A hír alapja a politikus Facebook-oldala volt.

Az index az MTI-re hivatkozva [megírta](#), hogy Hidvéghi Balázs, a Fidesz kommunikációs igazgatója szerint „a mostani Magyarország elleni kampányban Soros beveti hálózata összes szereplőjét: az ügynökszervezeteit, az alapítványait, a brüsszeli Soros-szövetségeket. Illetve, hogy Magyarország ellen hangolja a zsebében lévő európai és magyarországi parlamenti képviselőket is, akik kórusban támadják a magyar bevándorláspolitikát, a határvédelmet és a nemzeti konzultációt.” A véleménycikk ezzel kapcsolatban levezette, hogyan működik a kormány kommunikációja. A portál belinkelte a politikus teljes beszédét is.

Az Origo szintén idézte Hidvéghit az MTI-s írás alapján. Eszerint Soros György 18 milliárd dollárt, azaz 4700 milliárd forintot utalt át alapítványi hálózatának, amelyből Magyarország lejáratásáról szóló kampányát is finanszírozni fogja. „Példátlan külső támadás indult Magyarország ellen Soros György vezetésével” – fogalmaz a portál, utalva arra, hogy az EP-ben, de még Amerikában is az országot lejárató meghallgatásra készülnek Soros közreműködésével.

Ugyanezt ismételte meg a 888.hu is (hivatkozás nélkül), hozzátéve, hogy az LMP is támogatja a Soros-terv végrehajtását. Emellett a portál egy másik cikket, egy Dömötör Csaba interjút is megjelentetett. Ebben a Miniszterelnöki Kabinetiroda parlamenti államtitkára beszélt arról, hogy az Európai Parlament plenáris ülése jelentős többséggel hagyta jóvá a kötelező betelepítési kvótát, hogy Soros saját maga beszélt átfogó tervről Európával kapcsolatban, hogy Bajnai is kapott külföldről támogatást, amivel nem számolt el, és hogy várható, hogy spekuláns mozgósítja majd a magyar választási kampányban a 18 milliárdos vagyonú Soros-hálózatot, de ennek az ország ellen fog állni, mert a magyarokat kemény fából faragták.

A vizsgált időintervallumban a cikkek többsége (45 darab a 65-ből) – akárcsak a korábban vizsgált témáknál – átvett anyagokon alapult. Ezúttal azonban nem egy másik portál értesüléseit vették át a médiumok, hanem főként az eredeti anyagokra (ld. Soros közleménye vagy videó üzenete) hivatkoztak, illetve az MTI-re. Emellett többek között az RTL Klub, a Hír TV, az M1, a Kossuth Rádió, a 168 óra és Die Welt is felbukkant hivatkozási alapként.

A legtöbb saját információt a Zoom hozta, a legkevesebbet az Alfahír. És bár a legtöbb cikket a 24.hu jelentette meg, a legtöbb karaktert az mno.hu szánta a témára – arányaiban jóval kevesebb cikkben.

A 888.hu volt az a portál, amelyik szinte alig jelölte, ha az anyag máshonnan származott (mindössze háromszor), míg az Origo minden alkalommal megjelölte a forrást (ez többnyire az MTI volt). Érdekeség, hogy az Origoval szemben a zoom.hu például egyáltalán nem vett át anyagot MTI-től.

2. ÚJSÁGÍRÓI ESZKÖZÖK

Már akár a címek alapján is megállapítható, hogy a jobb és baloldali (vagy független) médiumok nagyon hasonló szófordulatokat, kifejezéseket használtak a téma feldolgozásában.

A leggyakrabban használt kifejezések a kormánykritikus médiumoknál: „*Orbán maffiaállama*”, „*a kormány hazudik*”, „*gyűlöletkeltés*”, „*félrevezetés*”, „*félelem*”, „*csúsztatás*”, „*félremagyarázás*”, „*összeesküvés elmélet*”, „*ellenkampány*”.

A leggyakrabban használt kifejezések a kormánypárti médiumoknál: „*Soros sivalkodik*”, „*hazudik*”, „*hazudozik*”, „*frontális támadás*”, „*migráns*”, „*migránssimogató*”, „*bénázás*”, „*bohóctársulat*”.

Mindkét oldalon azt állítják a cikkek, hogy valaki hazudik, csúsztat, félremagyaráz, vagy épp cáfol, csak amíg a kormánykritikus médiumok (és Soros) szerint a kormány, addig a kormányközeli médiumok szerint Soros és az ellenzék teszi. Átmenet, vita, konszenzus nincs a két oldal között.

Szintén jellemző volt szinte mindegyik portálra a szubjektivitás, a kissé – vagy éppenséggel túlzóan – gúnyos stílus, olykor a vulgáris kifejezések használata.

A 444-en például a következő módon zárult [egy írás](#): „Halász János még a fentiekén kívül is elég sokat hazudozott a sajtótájékoztatóján, de a lényegét már leírtuk. (Az MTI tudósítása nyomán.)” Az Index egyik [cikke](#) így kezdődött: „Kezdjük egy fiktív párbeszéddel: A: - A kurva anyádat! B: - Na, így nem beszélünk, nem kurva az anyám. A: - LÁTJÁK?! RÁM TÁMADT!! AZT MONDTA, HOGY A KURVA ANYÁMAT!!! Így most már mindenki érti a kormány kommunikációját, pontosan ezt művelték a rezsiháborús történetükkel, és ez történik most Sorossal is.” A [24.hu](#) is kilépett a hagyományos, objektív szerepkörből: „Mindenkit tönkretesz, a magyar családokat is, gyengíti a nemzeteket a spekulánsok javára, terror, életminőség romlása stbstb. Na de majd a nemzeti konzultáció, ami olyan hatásos, mint fokhagyma a vámpír ellen.” A 888-tól sem áll távol a [durva](#) megfogalmazás: „Az igazság az, hogy azért kussolnak erről, mint szar a fűben, mert ők is tudják, hogy a habókra összekalapált összellenzéki bénázás teljesen kormányzóképtelen lenne, ha esetleg sikerülne legyőzniük a Fideszt.” Ahogy az [Origótól](#) sem a vulgaritás: „Soros szerint szó sincs arról, hogy beleszólna az európai ügyek menetébe. Na, erre varrjanak gombot. A Soros-galaxis hazugságban és hülyeségben verhetetlen, utánózhatatlan, legyőzhetetlen.”

Előfordult olyan eset is, amikor a cikk címe egészen más állított, mint maga a cikk. „Miközben Soros hazudozik, az általa támogatott szervezet 540 ezer migráns befogadását *követeli*” – olvasható a címben, miközben a cikkben már az szerepel, hogy: „Az Európai Unió tagállamainak több mint félmillió olyan migránst kellene átvenniük, akik jelenleg harmadik világbeli menekülttáborokban élnek - *véli* a Soros Györgyhöz köthető International Rescue Committee (IRC) elnöke, David Miliband.” A „*követeli*” és a „*véli*” szó nem egymás szinonimái, a szerző mégis így használja, és aki csak a cikk [címét](#) olvassa el, téves következtetésre jut.

A címekben egyébként végig domináltak a „*támadás*”, a „*cáfol*” és a „*hazudik*” szavak.

A portálok többségében vállalták véleményüket és a szerzőik nevét: a Zoom, az Index, a 888.hu és a 444.hu is minden cikk mellett feltüntette a cikk készítőjét. A HVG és az Origo viszont ezúttal is

gyakran eltekintett ettől. A HVG például mindössze a cikkek 18 százalékánál árulta el az újságíró nevét – igaz, ezt pont a véleménycikkeknek tették meg. A műfajok – az online médiára jellemzően – ezúttal is gyakran keveredtek, a tudósítások hangneme sokszor volt szubjektív.

A portálok 85 százalékban használtak valamilyen illusztrációt, kísérő tartalmat, de egy esetben sem szerepelt például hanganyag vagy infografika. Videótartalom 11 alkalommal, azaz a cikkek 17 százalékában fordult elő, mindegyik hagyományos videó volt, mégpedig Soros György videó üzenete. Ennek fényében talán nem meglepő, hogy a 888.hu és az Origo nem élt ezzel a lehetőséggel a cikkeiben. A leggyakoribb kísérő tartalom a fotó volt, amely az írások 82 százalékában, 53 esetben szerepelt. Ezek többsége magát Soros Györgyöt, a nemzeti konzultációs ívet, az ehhez tartozó kék plakátokat, vagy az adott megszólalót ábrázolta.

A Fidesz kivételével szinte egyetlen párt véleménye sem jelent meg a cikkeken, csak az LMP és Hadházy lépéseiről szerezhettünk tudomást.

3. ÖSSZEGZÉS

A legtöbb cikket a témában a 24.hu írta, őket követte a 888, a HVG és az Origo. A legkevesebb anyagot a Jobbikhoz kötődő Alfahír adta, amely egyben a legkövetkezetesebb is volt a téma feldolgozása során. Mindössze három anyagot közölt. Az első maga a tény volt, hogy Soros megszólalt a nemzeti konzultáció kapcsán, a második pedig a Fidesz reakciója erre. A harmadik cikk egy félig objektív, félig szubjektív írás volt arról, hogy Soros ellenkampányt indít. A cikk szerzője [rámutatott](#), véleménye szerint ezzel Soros György nagy hibát követett el, ugyanis pont azt tette, amit a Fidesz remélt. „Ha megindul Soros ellenpropagandája, belemegy abba a játékba, amit a kormány kezdettől fogva igyekezett kiprovokálni. Vagyis az elkövetkezendő hónapok semmi másról nem fognak szólni, mint Soros György és egykori tanítványai háborújáról, miközben valóban elsikkadhatnak az ország valódi problémái, illetve a Fidesz kudarcos kormányzása. Rogán Antal és Habony Árpád pezsgőt bonthat.” Mivel ehhez a portál nem kívánt asszisztálni, nem is jelentetett meg több írást ezzel kapcsolatban a vizsgált időszakban.

A többi ellenzéki/kormánykritikus médium viszont tulajdonképpen csapdahelyzetbe került. Az újságírás elsőszámú szabálya ugyanis az, hogy amiről csak lehet, be kell számolni, hiszen az újságok feladata a széleskörű tájékoztatás. Emellett persze folyik a híverseny, a nézettség növeléséért folytatott küzdelem is. Egyrészt tehát ott volt az elvárás, hogy minél több anyag szülessen a témában. Másfelől viszont – amennyiben a portálok meg akartak felelni a sokszínű tájékoztatásnak – naponta akár több olyan cikk kiadására kényszerültek volna, amelyben kizárólag a kormány álláspontja hangzik el. A Fidesz ugyanis – szemben például a korábban vizsgált BKK-botránnal – nagyon aktív volt a megszólalások terén, naponta akár két-három párttag is adott ki közleményt vagy tartott sajtótájékoztatót. Ezzel szemben Soros György és szervezetei csak 3-4 alkalommal mondták el a véleményüket. Vagyis a kiegyensúlyozott tájékoztatásra esély sem volt, ha valamelyik portál mindenről be akart számolni. Ennek egyik példája a 24.hu, amely igyekezett mindenről hírt adni, így viszont – független hírportálként – legalább annyi alkalommal közvetítette a Fidesz álláspontját, mint a kormányközeli médiumok. Sőt, előfordult, hogy majdnem pontosan ugyanazzal a jelent meg írás a 24.hu-n, a HVG-n, valamint a 888-on címmel („Sziijártó: a kormány pontosan tudja, mit akar Soros György”, „Sziijártó pontosan tudja, mit akar Soros”, illetve „Sziijártó: pontosan tudjuk, hogy mit akar Soros”).

Összességében is elmondható, hogy a Fidesz, illetve a kormány álláspontja sokkal nagyobb teret kapott az online médiában, mint Soros Györgyé. A kormánypárti médiumok mellett ugyanis a kormánykritikus oldalak is megjelentették a Fidesz véleményét, amely szerint Soros hazudik, dirigál a Brüsszelnek, és megtámadta Magyarországot, miközben a kormányközeli 888.hu és Origo szinte egyáltalán nem adott teret Soros György véleményének. Az általuk írt 19 cikkben mindössze pár mondat jelent meg Soros közleményéből (link nélkül), amit aztán egy-egy terjedelmes cikkben igyekeztek azonnal meg is cáfolni. A kormánykritikus médiumok 20-47 százalékban adtak helyet a kormány nézeteinek, míg a 888-on ez az arány 70 százalék volt.

A kormánykritikus portálok abból a szempontból is nehéz helyzetbe kerültek, hogy míg a kormánypárti médiumok szinte kimeríthetetlen tárházból válogathattak megszólalók terén (a Fidesz és a kormány bármelyik embere készséggel adott nekik interjúkat a témában), addig a másik fél részéről korlátozott volt a lehetőség. Soros György ugyanis közleményt adott ki, illetve videóban

üzent, vele senki sem tudott interjút készíteni. A Nyílt Társadalom Alapítvány elnöke volt szinte az egyetlen, aki kompetens volt az ügyben, az általa egy újságnak elmondottak azonban átvették a független médiumok, nem készítették mind külön interjút. A kormánykritikus portálok a Fidesz véleményét az MTI anyagaiból vették át, kereszthivatkozások a kormánypárti és ellenzéki lapok között nem fordultak elő. Az egyetlen közös pont az MTI volt. A téma jellegéből adódóan a médiumok szakértőket sem tudtak bevonni, és bár a korábban vizsgált eseteknél gyakran megtették, itt még a közösségi oldalakra sem támaszkod(hat)tak. Ennek feltehetőleg az az oka, hogy korábban, amikor a Soros-terv először szóba került, már éltek ezzel a lehetőséggel. (Ne feledjük, a vizsgált időszak már a nemzeti konzultáció végével esik egybe, a portáloknak heteken keresztül boncolhatták a témát.) A 888.hu ezzel szemben több hozzászólást is citált azoktól a kommentelőktől, akik a Twitteren Soros Magyarországot érintő posztja alá negatív kritikákat fogalmaztak meg vele kapcsolatban. A 888.hu volt az a médium is, amely mémeket használt illusztrációként Sorost kifestve. Érdekes jelenség volt egyébként, hogy a kormányközeli és a kormánykritikus sajtó is használt egy, Orwell 1984 című könyvének film változatából kivágott képet, amin a Nagy Testvér egy óriáskivetítőn mindent figyel. Csak míg utóbbiak arra hozták illusztrációnak, amit a Die Weltben írtak a kormányról (ti. hogy a 30-as évekbeli módszerekre emlékezteti őket a kormány kitalált ellenségképe), addig előbbiek Soros fejét tették a Nagy Testvér helyére.

A kormányközeli médiumokra egyébként végig jellemző volt, hogy Soros megszólalását hazugságnak titulálták, tervezett ellenkampányát pedig támadásnak aposztrofálták. Erre a narratívára építették fel az egész kommunikációjukat, minden cikkben ezt hangsúlyozták (az Origo hét vizsgált cikkéből négynek támadás/frontális támadás a címe), ezt igyekeztek alátámasztani és felnagyítani. Soros (Brüsszel segítségével) támad, tönkre akar minket tenni, de a kormány megvédi a magyar embereket és az országot. A háborús hangulat fenntartására és fokozására is kiválóan alkalmasnak bizonyult Soros megszólalása, és arra is fel tudták használni, hogy az ellenzőket még inkább elbizonytalanítsák, a saját (olvasói) táboruk „hitét” pedig megerősítsék.

Az Origo emellett már november 22-én megágyazott annak a tematikának is, amely szerint Soros be akar avatkozni a választásokba a civil szervezetein keresztül. Ez a toposz később egyre gyakrabban jelenik majd meg a kormánypárti médiumok cikkeiben, és egy-két héttel később végül abban csúcspontot ér, hogy két település, Pécs és Debrecen önkormányzata is kvázi kitiltja a városból a Soros által küldött támogatás kiosztására felkért helyi civil szervezeteket.

Bár az elemzés nem terjedt ki több meghatározó médiumra, így a kép nem lehet teljes, az adott időintervallumban megjelent 65 cikk mégis elég híven tükrözte a kormány és az ellenzéki pártok súlyát, illetve súlytalanságát. A kormány a rendelkezésére álló médiafelületeken súlykolta a saját véleményét, ugyanazt a pár mondatot képes volt a végtelenségig ismételni, amit a kormánykritikus médiumok sem tudtak/akarnak megkerülni. Ezzel szemben az ellenzéki pártok véleménye sehol nem jelent meg (az LMP egy-két akcióját kivéve), ami két okra vezethető vissza. Az egyik, hogy sem a kormányközeli, sem a független médiumok nem adtak ennek teret, a másik, hogy nem is volt véleményük az adott témával, jelen esetben Soros György megszólalásával kapcsolatban. Ami nem lenne meglepő, hiszen a konzultációs ív kérdéseiről nem lehetett értelmes vitát folytatni (mint mondjuk az egészségügy állapotáról vagy a korrupciós ügyekről), hiszen nem létező, hamis megállapításokat tartalmaztak. A Fidesz a megfelelő ellenségkép megválasztásával ügyesen kihúzta a talajt a logikus vita, az érvek és ellenérvek felsorolásának lehetősége, és egyúttal az ellenzék, valamint a kormánykritikus médiumok alól. A nem létező Soros-tervvel láthatóan nem tudott mit

kezdeni az ellenzék – és a sajtó sem. Ez jól megmutatkozik néhány ingerült kiszólásban, a bosszús, ingerült hangvételű publicisztikákban.

Valószínűleg nem túlzás azt állítani, hogy a kormány és a Fidesz sikeresen tematizálta az egész magyar online sajtót ebben az ügyben, csak a Zoom és az Alfahír tudott ennek valamennyire ellenállni. Soros György hatpontos cáfolatának ismertetésén kívül minden portál a Fidesz nézeteit visszhangozta, még ha más előjellel is. Így nemcsak a kormánypárti, de a kormánykritikus médiumok olvasói bőven megismerhették a kormány álláspontját, még előbbieket nem voltak rákényszerítve, hogy találkozzanak Soros véleményével. Alighanem az Alfahírnek lesz igaza, és a választásokig Soros – el sem indított – ellenkampánya, valamint az „ország elleni támadása” lesz a közbeszéd témája az érdemi kérdések helyett. Hiszen mindehhez, akarva-akaratlanul, a vizsgált kormánykritikus médiumok is asszisztálnak.

MELLÉKLET: SOROS GYÖRGY MEGSZÓLAL A SOROS-TERV KAPCSÁN

2017.11.20. – 2017.11.24.

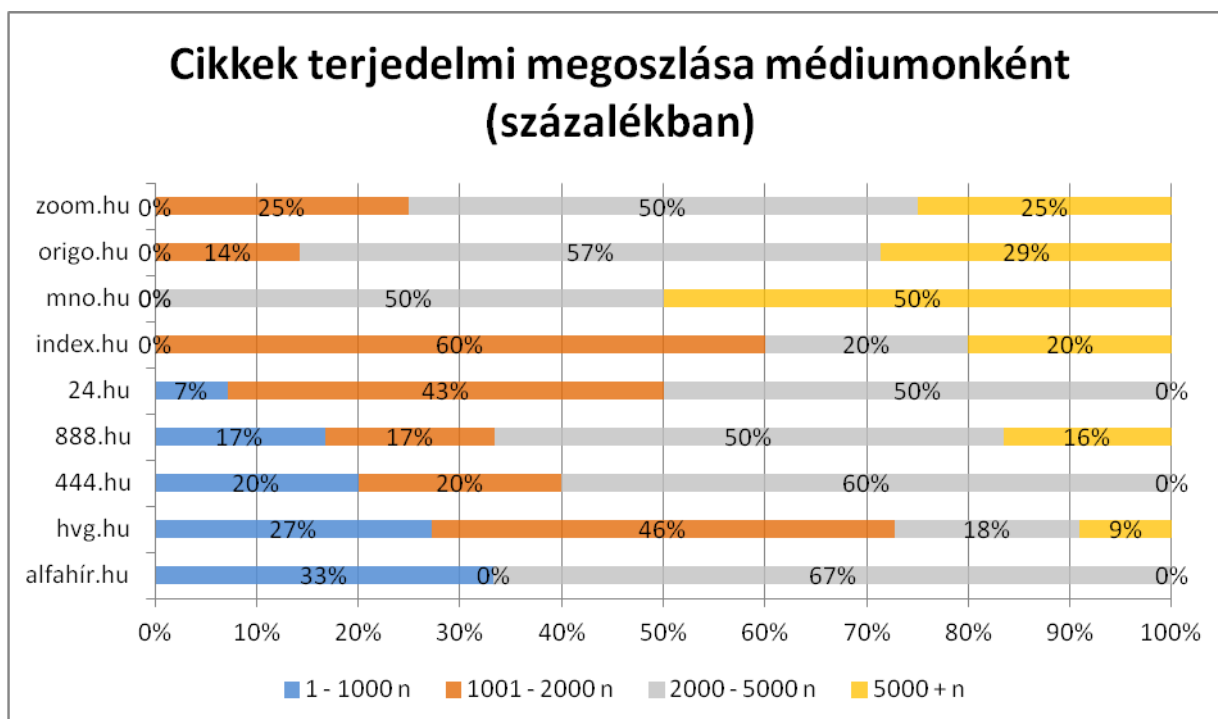
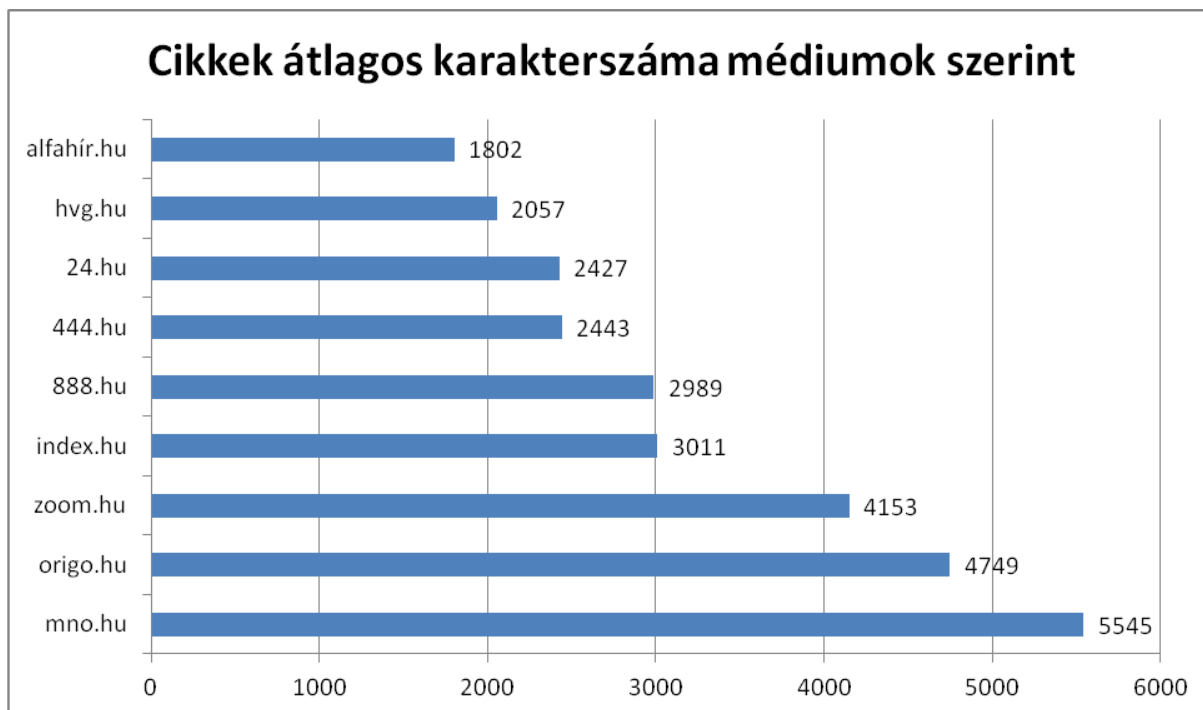
Készítette: Szávai Petra

Vizsgált portálok száma: 9 (24, 444, 888, Alfahír, Hvg, Index, MNO, Origo, Zoom)

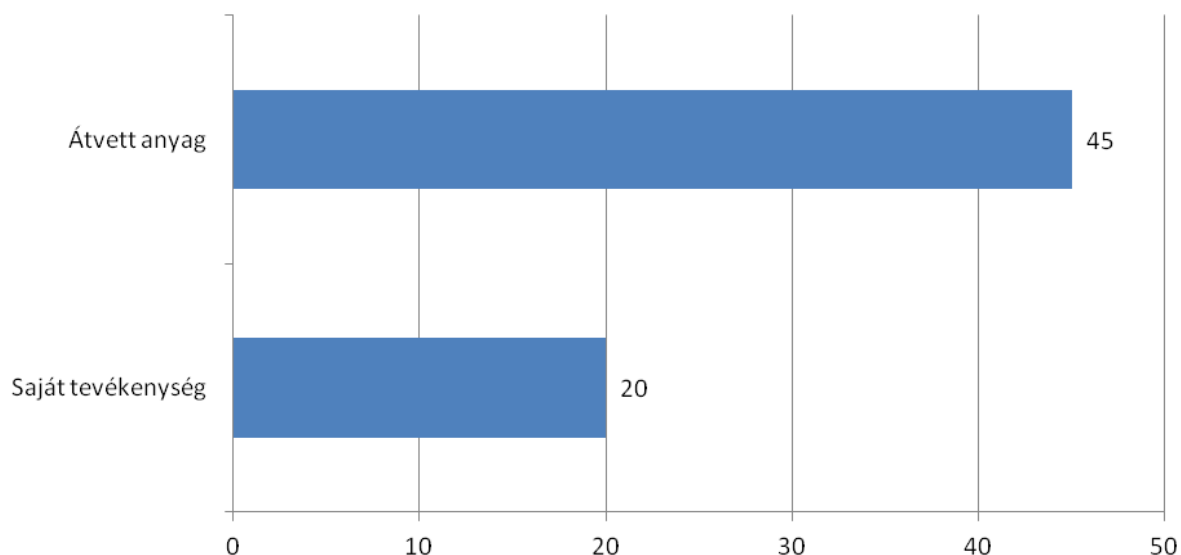
Témában született összes cikk: 65 db

1. A TÉMA FELBUKKANÁSA ÉS „ÉLETÚTJA”, A FORRÁSOK KEZELÉSE

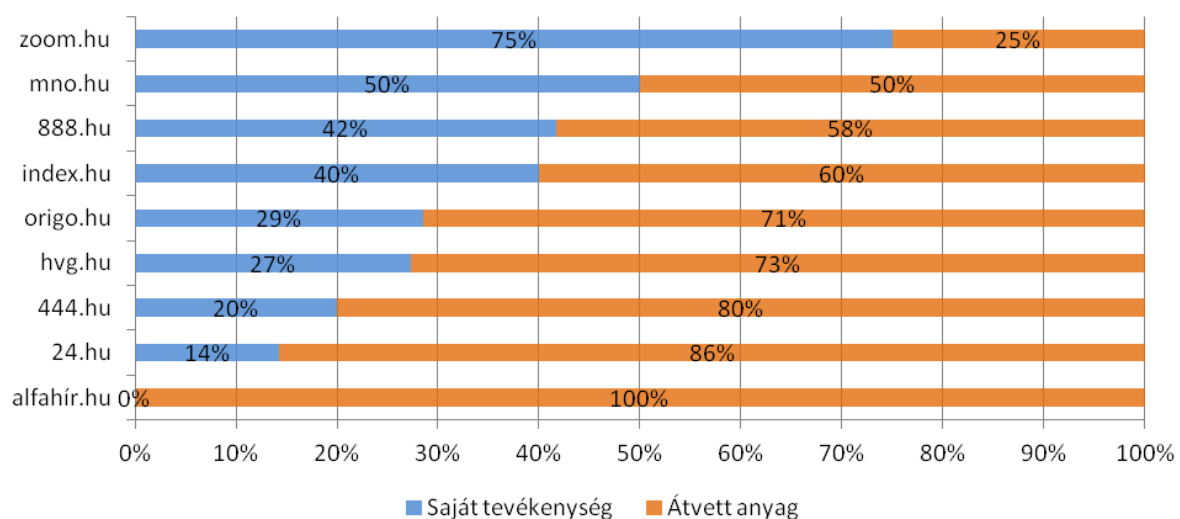

Cikkek darabszáma forráshasználat szerint

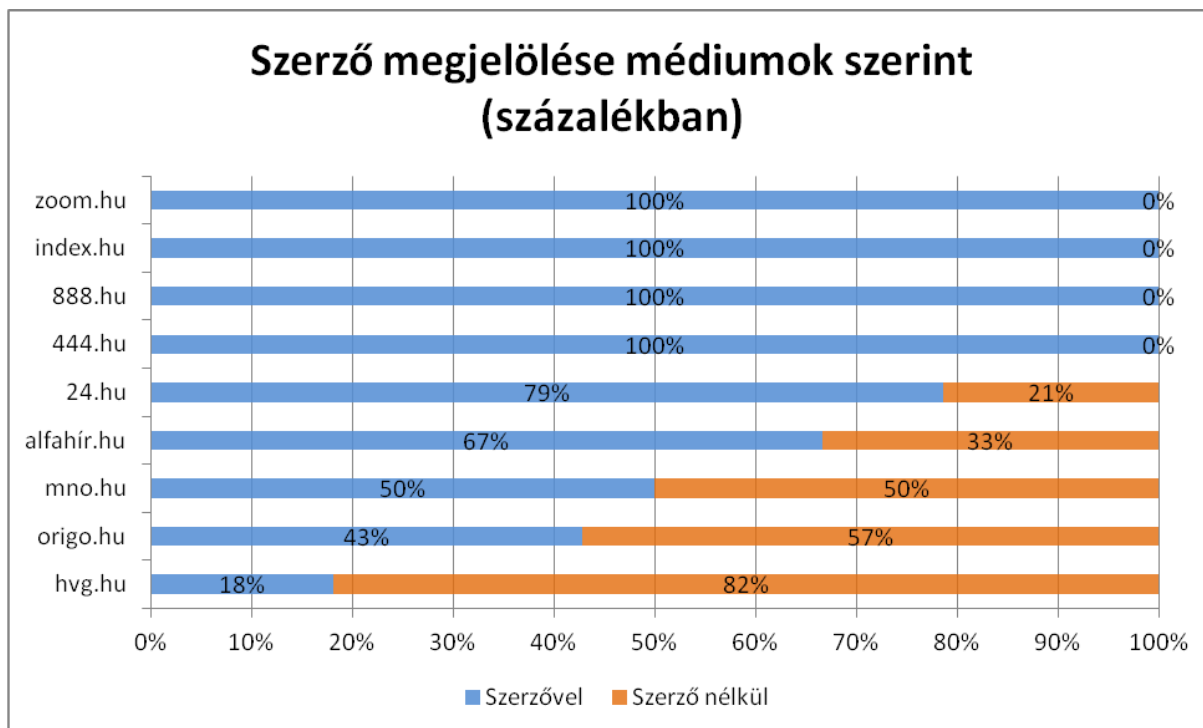

Cikkek forrás szerinti megoszlása médiumonként (százalékban)

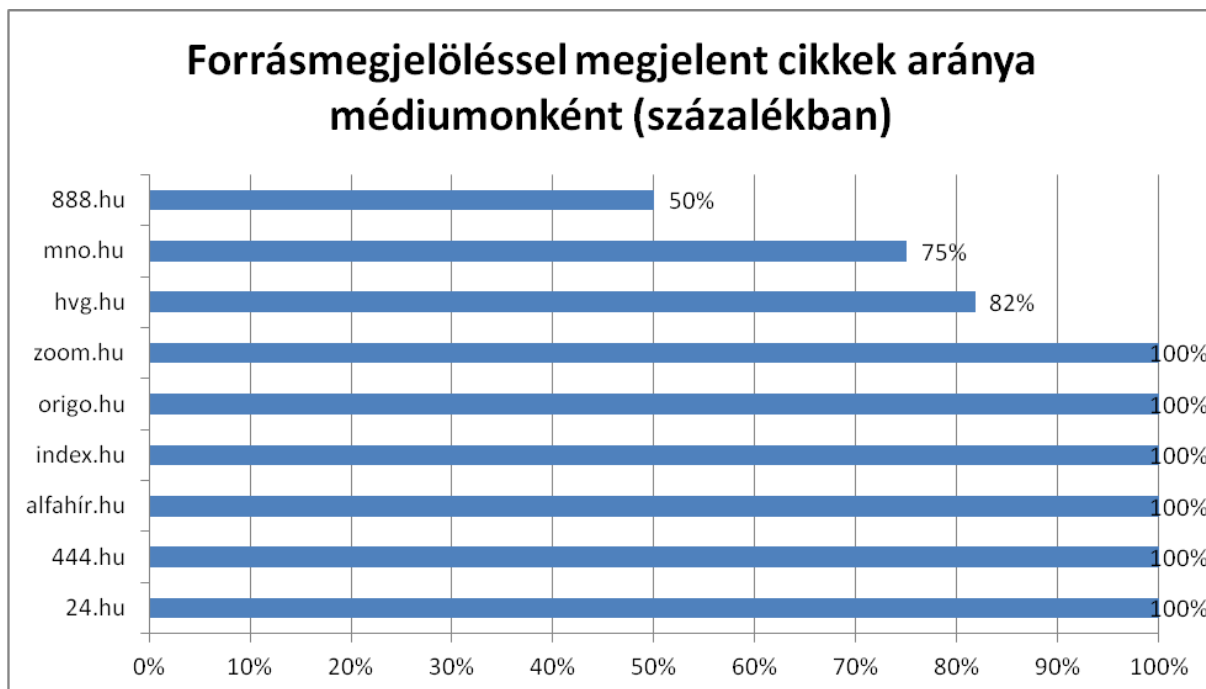
A szerző szerepeltetése

A cikkek 71%-a szerző feltüntetésével, 29 %-a szerző feltüntetése nélkül jelent meg.

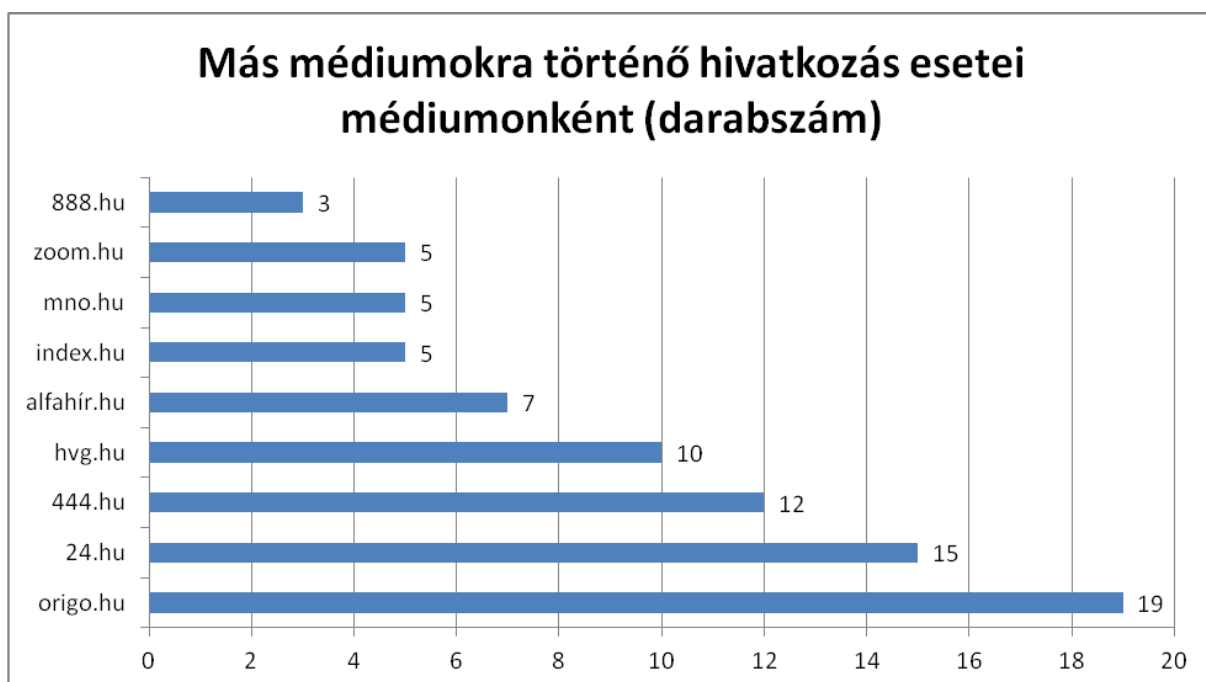
Hivatkozások, forrásmegjelölés

Az általunk vizsgált forrásokat (olvasói információ, közösségi médium, hírügynökség, más médium) 56 cikkben (86%) jelöltek meg.

Más médiumokra hivatkozás esetei médiumonként

(Mivel az egyes cikkekben több alkalommal is hivatkozhattak más médiumokra, a közölt szám meghaladhatja a témára fordított cikkek számát)

Más médiumokra történő hivatkozás a médiumok irányultsága szerint

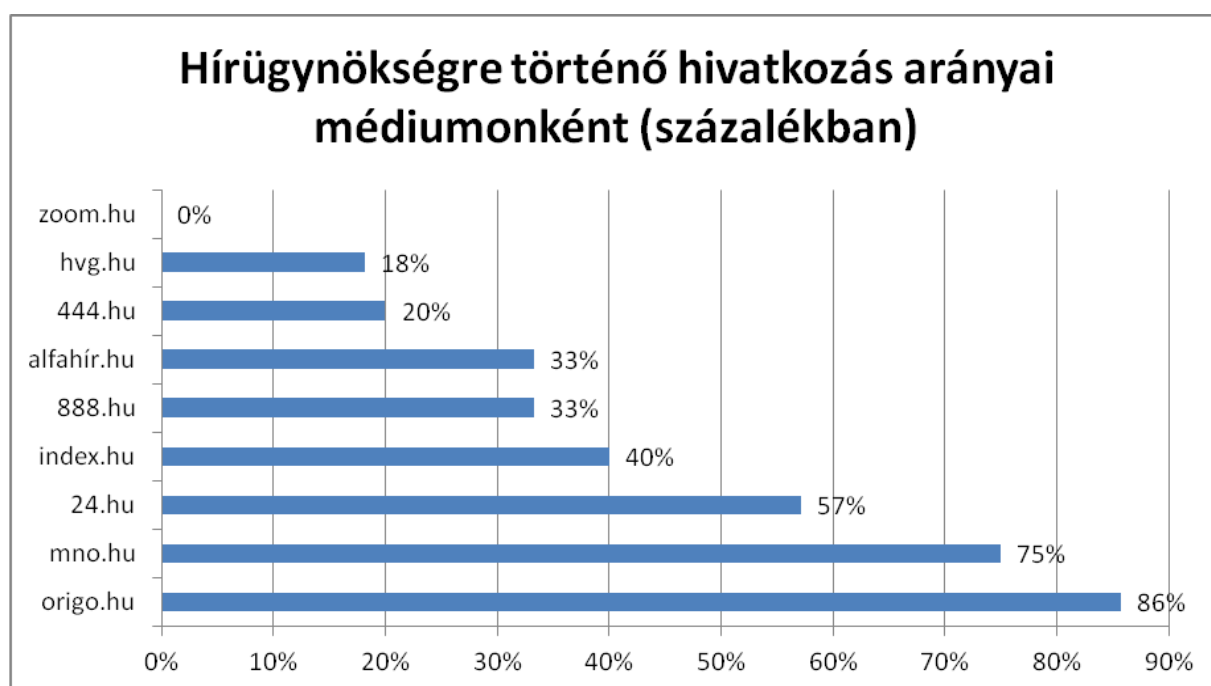
	24.hu	444.hu	888.hu	alfahír.hu	hvg.hu	index.hu	mno.hu	origo.hu	zoom.hu
Összesen	15	12	3	7	10	5	5	19	5
A kormány álláspontjához ált.									
kritikusan viszonyuló médium	7	6	1	3	2	3	3	9	3
Radikális jobboldali médium	0	0	0	0	0	0	0	0	0
A kormány álláspontját ált.									
támogató médium	1	2	1	1	5	0	0	4	0
Külföldi médium	7	4	1	3	3	2	2	6	2

Más médiumokra hivatkozások részletesen

	24.hu	444.hu	888.hu	alfahír.hu	hvg.hu	index.hu	mno.hu	origo.hu	zoom.hu
Elektronikus média	5	4	1	3	4	2	2	4	3
HírTV	1	1	0	1	1	1	1	1	0
Kossuth Rádió	0	1	0	0	1	0	0	1	0
M1	0	0	0	0	1	0	0	1	0
RTL Klub	4	2	1	2	1	1	1	1	3
Nyomtatott sajtó	8	7	1	4	6	2	2	7	2
168 Óra	1	2	0	0	0	0	0	2	0
Die Welt	1	0	0	0	1	0	0	1	0
Frankfurter Allgemeine Zeitung	1	0	0	0	0	0	0	0	0
Magyar Hírlap	1	0	1	1	3	0	0	0	0
Magyar Idők	0	1	0	0	0	0	0	0	0
The Financial	4	4	0	3	2	2	2	3	1

Times

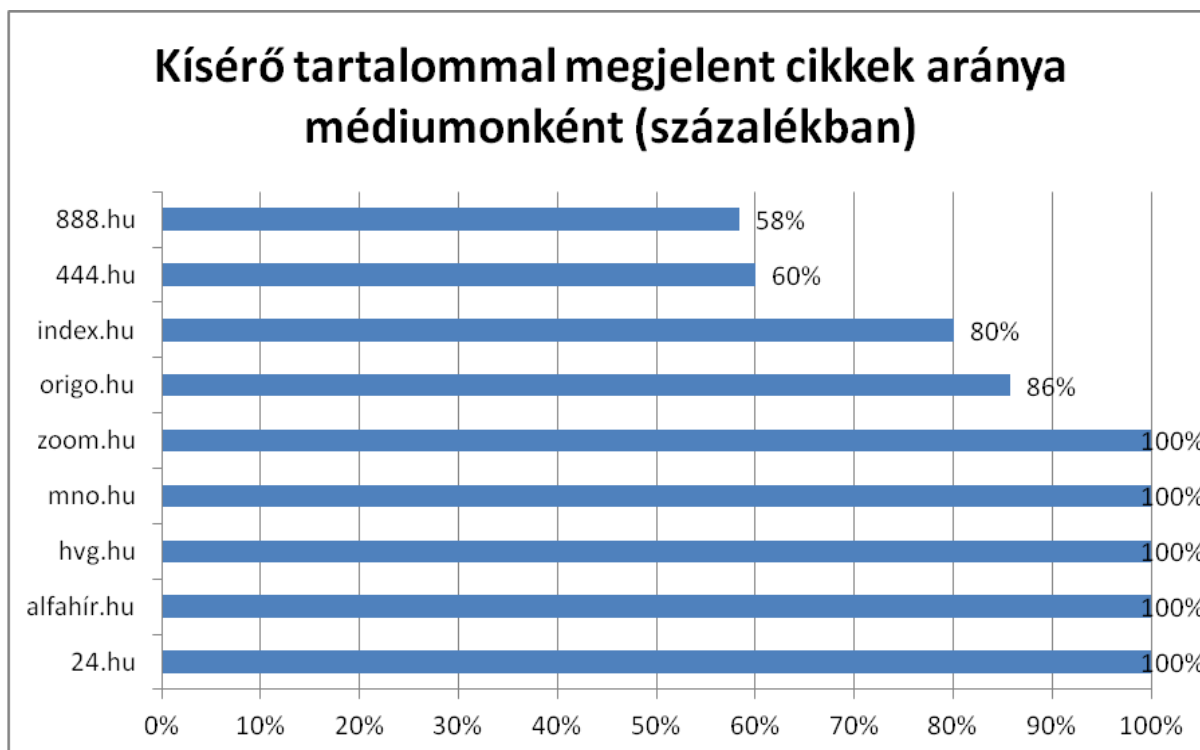
The Wall Street Journal	0	0	0	0	0	0	0	0	1
Élet és Irodalom	0	0	0	0	0	0	0	1	0
Online sajtó	2	1	1	0	0	1	1	8	0
24.hu	0	0	0	0	0	0	0	1	0
444.hu	0	0	0	0	0	1	0	1	0
euobserver.com	0	0	1	0	0	0	0	0	0
hvg.hu	0	0	0	0	0	0	0	1	0
index.hu	0	1	0	0	0	0	1	1	0
lokal.hu	0	0	0	0	0	0	0	1	0
pestisracok.hu	0	0	0	0	0	0	0	1	0
politico.eu	1	0	0	0	0	0	0	2	0
zoom.hu	1	0	0	0	0	0	0	0	0

2. ÚJSÁGÍRÓI ESZKÖZÖK

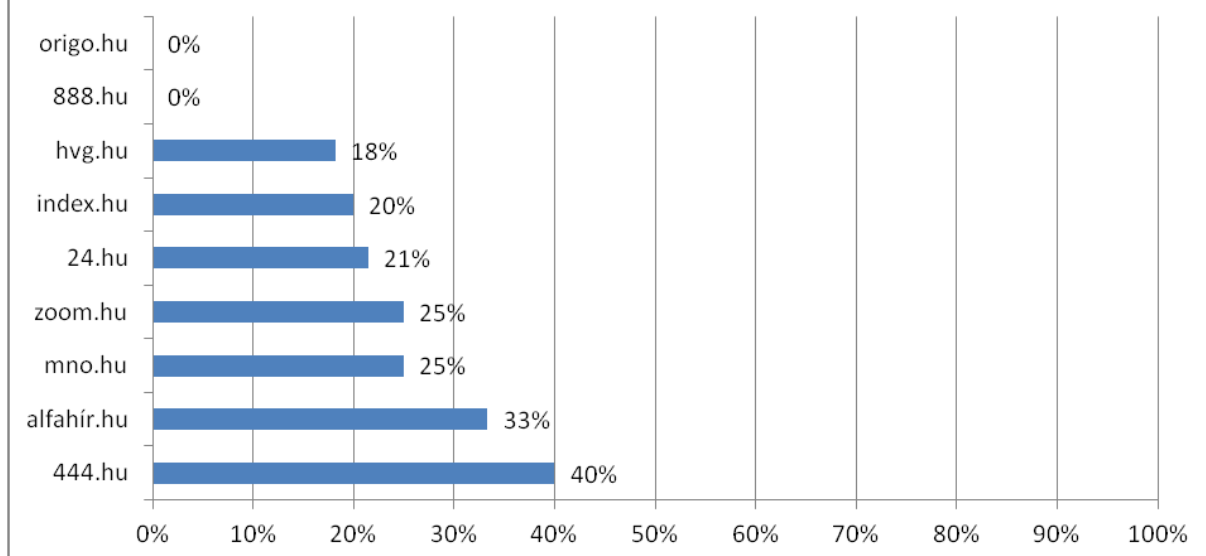
Kísérő tartalom

A cikkek 86%-ában volt jelen kísérő tartalom, azaz 65 cikkből 56-ban.

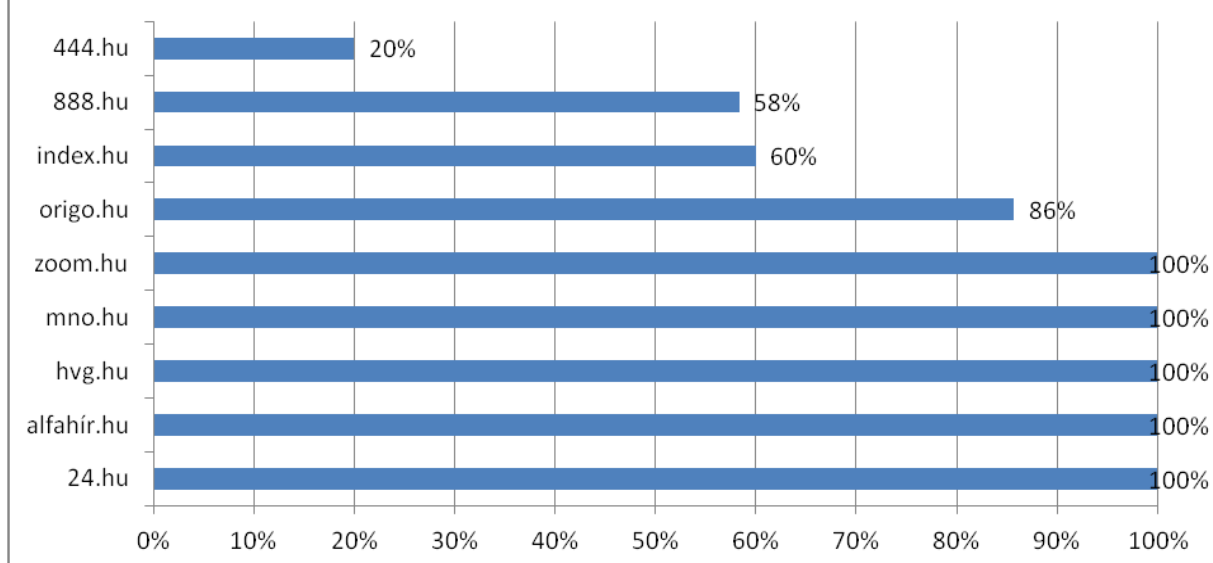

Kísérő tartalomként egy esetben sem szerepelt hanganyag és infografika. Videótartalom 11 alkalommal, azaz a cikkek 17%-ában fordult elő, mindegyik hagyományos videó volt. A leggyakoribb kísérő tartalom a fotó, mely a cikkek 82%-ában, 53 esetben szerepelt – a 888.hu két cikkében szerepeltek mémek, a többi esetben hagyományos fotót használtak.

Videóval kísért cikkek aránya médiumonként (százalékban)

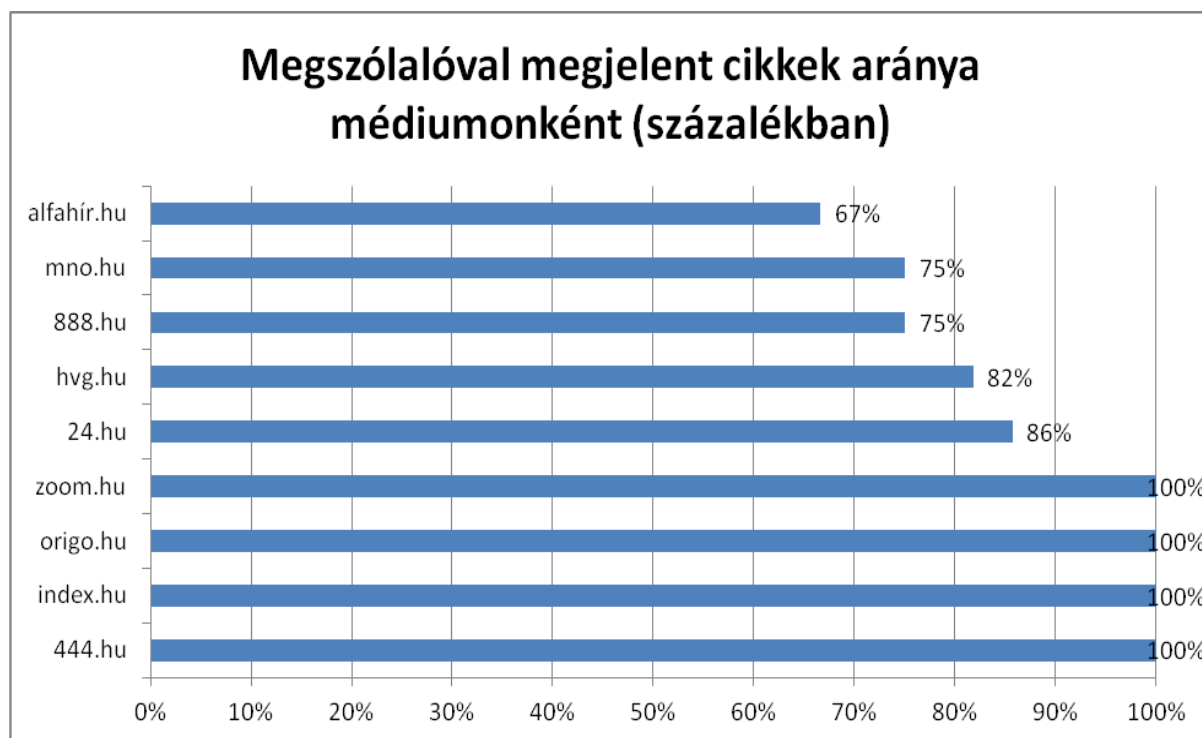

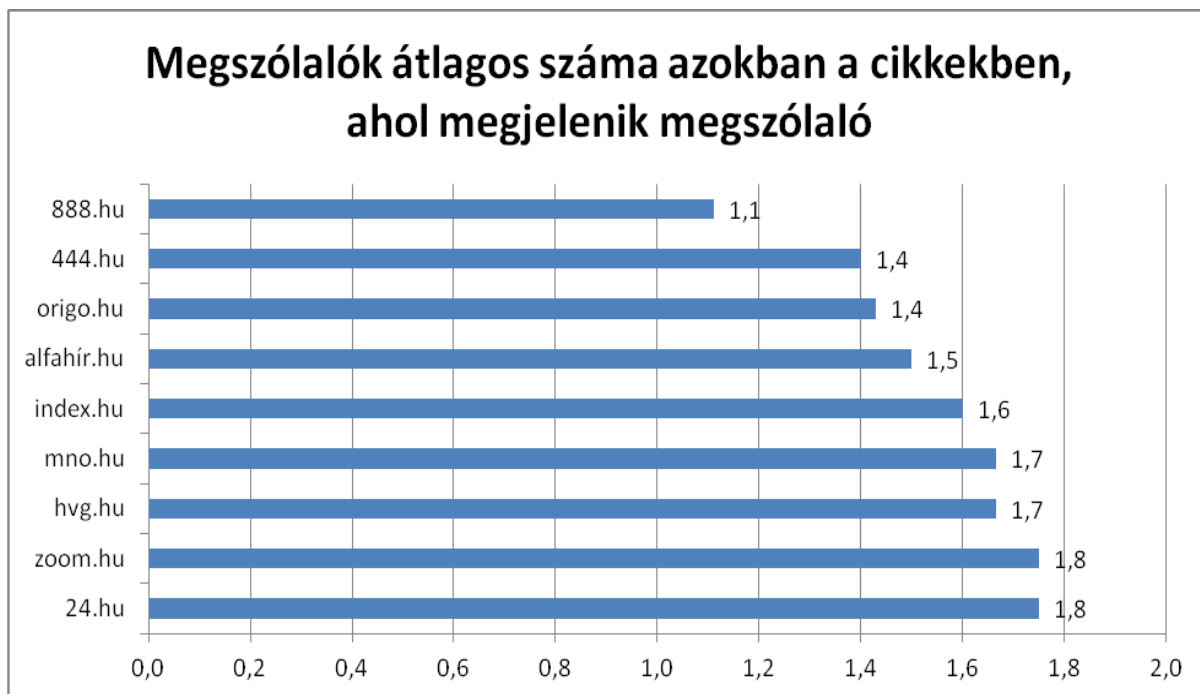
Fotóval kísért cikkek aránya médiumonként (százalékban)

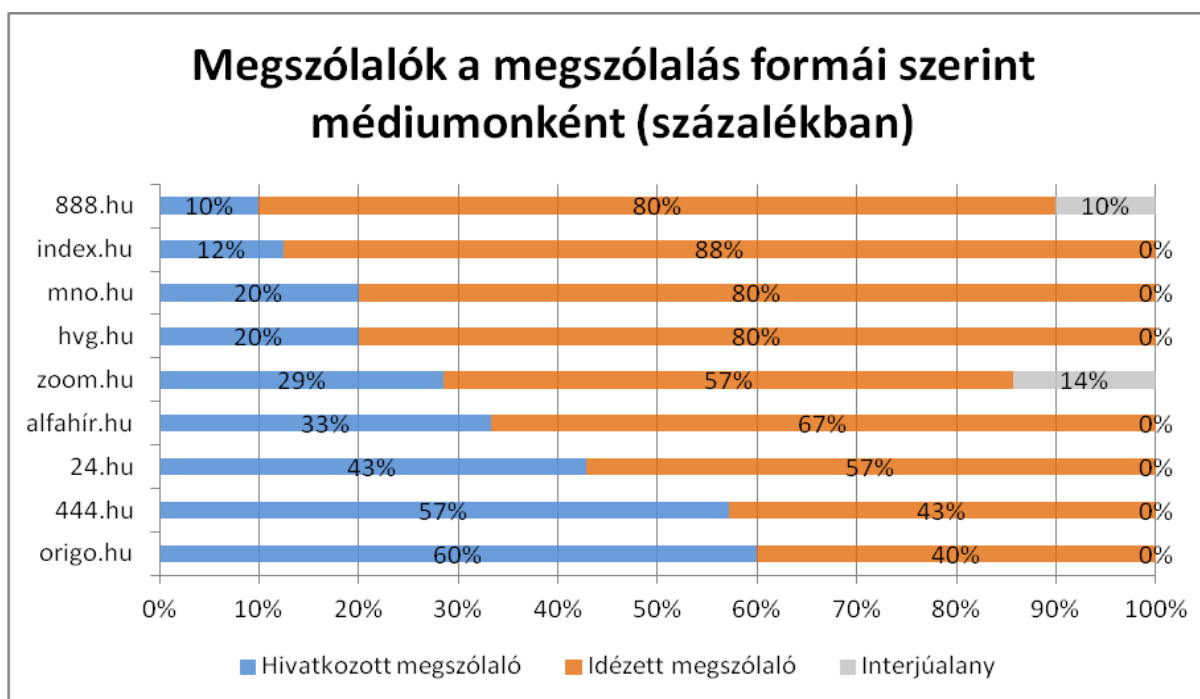
3. A TÁJÉKOZTATÁS ÉS FELDOLGOZÁS TARTALMI VIZSGÁLATA (MŰFAJISÁG, OBJEKTÍV TÁJÉKOZTATÁS, SZUBJEKTÍV VÉLEMÉNYKÖZLÉS)

Megszólalók

A megszólalók elemzése során különbséget teszünk a **hivatkozott** (más forrásból szerzett, esetleg nyilatkozatban, sajtótájékoztatón elhangzó, nem szó szerint idézett megszólalások), **idézett** (más forrásból szerzett, esetleg nyilatkozatban, sajtótájékoztatón elhangzó, szó szerint idézett megszólalások) és **interjúalany** (az újságíró saját kérdésére érkezett megszólalások) között.

A megszólalók elemzésekor típusok szerint is elkülönítjük őket. Soros György megszólalása kapcsán **érdekelt** félnek tekintjük Soros Györgyöt és támogatóit, a védelmében megszólalókat, **ellenérdekeltnek** pedig mindazokat, akik a Soros-terv hitelessége mellett foglalnak állást. Két további típus a **szakértő**, valamint az **utca embere**.

Megszólalók típusai médiumonként (százalékban)

